YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

14 päivänä marraskuuta 2002 *

Asiassa C-435/00,

jonka Dioikitiko Protodikeio Rodou (Kreikka) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Geha Naftiliaki EPE,

Total Scope NE,

Stavros Georgios,

Afoi Charalambis OE,

Anastasios Charalambis,

Nikolaos Sarlis,

Dimitrios Kattidenios,

Antonios Charalambis ja

Vassileios Dimitrakopoulos

vastaan

NPDD Limeniko Tameio DOD/SOU ja

Helleenien tasavalta,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

ennakkoratkaisun palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 (EYVL L 378, s. 1; oikaisu EYVL 1987, L 93, s. 17) 1 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari) sekä tuomarit C. Gulmann, F. Macken, N. Colneric ja J. N. Cunha Rodrigues,

julkisasiamies: S. Alber,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Geha Naftiliaki EPE, Total Scope NE, Stavros Georgios, Afoi Charalambis OE, Anastasios Charalambis ja Nikolaos Sarlis, edustajanaan dikigoros E. Bakaloumas,

— NPDD Limeniko Tameio DOD/SOU, edustajanaan dikigoros I. Stamoulis,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. Patakia ja B. Mongin,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.7.2002 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Dioikitiko Protodikeio Rodou (Rodoksen hallintoasioita käsittelevä alioikeus) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 10.7.2000 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 27.11.2000, EY 234 artiklan nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 (EYVL L 378, s. 1; oikaisu EYVL 1987, L 93, s. 17) 1 artiklan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty riita-asiassa, jossa kantajina ovat Geha Naftiliaki EPE, Total Scope NE, Stavros Georgios, Afoi Charalambis OE, Anastasios Charalambis, Nikolaos Sarlis, Dimitrios Kattidenios, Antonios Charalambis ja Vassileios Dimitrakopoulos ja vastaajina ovat NPDD Limeniko Tameio DOD/SOU (jäljempänä Dodekanesian satamakassa) ja Kreikan valtio. Ennakkoratkaisukysymykset koskevat Kreikan lainsäädäntöä, jossa kolmansien maiden satamiin matkustaville henkilöille määrätään suuremmat satamamaksut.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Asetuksessa N:o 4055/86 säädetään seuraavaa:

"1 artikla

1. Vapaus tarjota jäsenvaltioiden välisiä merikuljetuspalveluja sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä meriliikenteen alan palveluja koskee niitä jäsenvaltioiden kansalaisia, jotka ovat muusta jäsenvaltiosta kuin se, jolle palvelut on tarkoitettu.

2. Tämän asetuksen säännökset koskevat myös niitä jäsenvaltioiden kansalaisia, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön ulkopuolelle, sekä niitä meriliikenteen harjoittajia, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön ulkopuolelle mutta joissa jäsenvaltion kansalaisilla on määräysvalta, jos näiden kansalaisten tai varustamojen alukset on rekisteröity jäsenvaltiossa sen lainsäädännön mukaisesti.

— —

4. Tätä asetusta sovellettaessa jäsenvaltioiden välisinä merikuljetuspalveluina sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisinä merikuljetuspalveluina pidetään, jos niitä yleensä tarjotaan maksua vastaan:

a) yhteisön sisäistä liikennettä:

matkustajien tai tavaroiden kuljettamista meritse jonkin jäsenvaltion sataman ja jonkin toisen jäsenvaltion sataman tai rannikon edustalla sijaitsevan laitteiston välillä;

b) yhteisön ja kolmansien maiden välistä liikennettä:

matkustajien tai tavaroiden kuljettamista meritse jonkin jäsenvaltion sataman ja jonkin kolmannen maan sataman tai rannikon edustalla sijaitsevan laitteiston välillä.

— —

6 artikla

1. Jos 1 artiklan 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu jäsenvaltion kansalainen tai jäsenvaltion varustamo on tilanteessa tai uhkaa joutua tilanteeseen, jossa sillä ei ole todellista mahdollisuutta osallistua tiettyyn kolmanteen maahan suuntautuvaan

tai sieltä lähtevään liikenteeseen, kyseisen jäsenvaltion on mahdollisimman pian ilmoitettava siitä muille jäsenvaltioille ja komissiolle.

— —

7 artikla

Neuvosto voi perustamissopimuksessa määrätyllä tavalla ulottaa tämän asetuksen säännökset koskemaan kolmannen maan kansalaisia, jotka tarjoavat kuljetuspalveluja.

— —

9 artikla

Kunnes rajoitukset, jotka koskevat palvelujen tarjoamisen vapautta, on poistettu, jäsenvaltioiden on sovellettava rajoituksia kansallisuudesta tai asuinpaikasta riippumatta kaikkiin henkilöihin, jotka tarjoavat 1 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja palveluja.

— —

12 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa."

Kansallinen lainsäädäntö

4 Lain nro 2399/1996 (Helleenien tasavallan hallituksen virallinen lehti (jäljempänä FEK) A' 90) 6 §:ssä, sellaisena kuin se oli voimassa silloin, kun pääasiassa riidanalaiset päätökset tehtiin, säädettiin seuraavaa:

"1. Jokaiselta matkustajalta, joka matkustaa meritse ja jonka määränpää on kotimaassa tai ulkomailla, kannetaan matkustajasataman hallinnosta ja käytöstä vastaavalle julkiselle elimelle suoritettava erityinen maksu, jolla rahoitetaan satamien ja satamalaitteiden nykyaikaistamista ja parantamista, sataman käyttöä sekä muita siihen yhteydessä olevia tavoitteita, jotka liittyvät matkustajien palvelun parantamiseen.

2. Maksu muodostuu siten, että lipun hintaan lisätään tietty prosenttiosuus tai tietty kiinteä drakmamäärä, ja tämä prosenttiosuus tai kiinteä drakmamäärä määräytyy matkustajan määränpäänä olevan sataman, laivatyypin, matkan luonteen ynnä muiden seikkojen perusteella seuraavasti:

A Kaikenlaisten kotimaan linjoilla liikennöivien matkustaja-alusten, autolauttojen ja ilmatyynyalusten matkustajilta maksu on viisi prosenttia lipun hinnasta.

B Kansainvälisillä linjoilla Kreikan tai muun valtion lipun alla purjehtivien matkustaja-alusten ja autolauttojen matkustajilta maksu on

a) kiinteä eli 5 000 GRD jokaiselta matkustajalta, jonka määränpäänä on mikä tahansa ulkomainen satama, lukuun ottamatta Euroopan unionin jäsenvaltioiden, Kyproksen ja Albanian satamia sekä Venäjän, Ukrainan, Moldovan ja Georgian Mustallamerellä sijaitsevia satamia.

[— —]

e) Maksun kantanut satamakassa tilittää 30 prosenttia tämän kohdan a alakohdassa säädetystä kiinteästä maksusta alusten miehistön sosiaaliturvasta vastaavalle laitokselle tätä laitosta koskevissa voimassa olevissa säännöksissä säädetyn menettelyn mukaisesti.

C Matkustajilta, jotka osallistuvat kiertomatkoille (risteilyt) koti- tai ulkomaisen lipun alla purjehtivilla turistilaivoilla (risteilyaluksilla), maksu on

a) kiinteä eli 50 GRD jokaiselta matkustajalta, joka osallistuu kreikkalaisten satamien välillä suoritettavaan yksipäiväiseen risteilyyn, kultakin satamalta, johon alus poikkeaa. Jos yksipäiväisellä risteilyllä poiketaan myös ulkomaisessa satamassa, tälle viimeksi mainitulle satamalle maksetaan tapauskohtaisesti edellä B kohdan a, b ja c alakohdassa säädetty kiinteä maksu.

— —

— —

4. Maksu kirjataan matkalippuihin, ja sen kantamisesta vastaavat matkalippujen kirjoittajat eli merimatkoja myyvät toimistot, matkatoimistot ja niihin liittyvät yritykset. Maksun kantamisesta vastaavien on tilitettävä kunkin kalenterikuukauden tuotto seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä sataman hallinnosta ja käytöstä vastaavan toimivaltaisen julkisen elimen Kreikan pankissa olevalle erityiselle tilille ilmoittamalla viitteeksi ainoastaan matkustajien palveluja koskevien töiden toteuttaminen, ja tässä yhteydessä niiden on toimitettava selvitys, josta ilmenee paikkavarauksin liikkeelle laskettujen lippujen lukumäärä ja kannettujen maksujen määrä. Maksun tuotto on käytettävä yksinomaan matkustajien hyväksi toteutettaviin toimiin.

5. Maksun kantamisesta vastuussa olevat yritykset ovat yhteisvastuullisesti asianomaisten matkustajien kanssa vastuussa maksun suorittamisesta. — —

6. Satamamaksusaatavan määrä vahvistetaan sataman hallinnosta ja käytöstä vastaavan julkisen elimen kollektiivisen yksikön päätöksellä. — — "

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

5 Geha Naftiliaki EPE -niminen yritys omistaa Fl. Marianna -nimisen ilmatyynyaluksen ja Total Scope NE -niminen yritys Fl. Zeus -nimisen ilmatyynyaluksen.

Varustamo, jonka osakkaina ovat Anastasios Charalambis, Nikolaos Sarlis, Dimitrios Kattidenios, Antonios Charalambis ja Vassileios Dimitrakopoulos, omistaa Iviskos-nimisen ilmatyynyaluksen, ja kyseisen varustamon merimatkoja myyvä toimisto on Afoi Charalambis OE -niminen yritys.

6 Näillä kolmella aluksella tehdään yksipäiväisiä retkiä Rodoksen satamasta Turkkiin ja takaisin. Niillä matkusti vuoden 1996 kesäkuussa 4 067 yksipäiväisen retken tehnyttä matkustajaa ja 3 703 kauttakulkumatkustajaa.

7 Dodekanesian satamakassa vahvisti 1.8.1996 tekemällään päätöksellä, että muiden muassa Stavros Georgios, joka edustaa yrityksiä Geha Naftiliaki EPE ja Total Scope NE, ja Afoi Charalambis OE eivät ole maksaneet satamamaksuja. Dodekanesian aluejohtaja hyväksyi tämän vahvistamispäätöksen 5.8.1996 tekemällään päätöksellä.

8 Kansallisessa tuomioistuimessa nostamassaan kanteessa kantajat vaativat edellisessä kohdassa mainittujen päätösten kumoamista sekä tiettyjen satamamaksujen palauttamista.

9 Kanteensa tueksi kantajat väittävät, että kansallisessa tuomioistuimessa kyseessä olevat satamamaksut on laskettu virheellisesti. He katsovat, että ne olisi pitänyt kantaa lain nro 2399/1996 6 §:n 2 momentin A kohdan perusteella, eli niiden olisi pitänyt olla viisi prosenttia lipun hinnasta, eikä lain 6 §:n 2 momentin B kohdan a alakohdan perusteella, jonka mukaan ne olivat 5 000 GRD kultakin matkustajalta, sillä matkatoimistot olivat vuokranneet laivat kokonaan päiväkorvausta vastaan toteuttaakseen yksipäiväisiä retkiä Rodokselta Turkkiin ja takaisin Rodokselle, jolloin näiden matkustajien lopullinen määränpää oli Rodos eli kotimainen satama eikä Turkki.

10 Pääasian kantajat väittävät myös, että ilmatyynyaluksiin ei ole sovellettava lain nro 2399/1996 6 §:n 2 momentin B kohdan a alakohdassa säädettyä maksua, koska niitä ei siinä erikseen mainita, vaan niihin on sovellettava maksua, josta säädetään kyseisen lain 6 §:n 2 momentin A kohdassa.

11 Pääasian kantajat väittävät sen, että satamamaksujen suuruus määräytyy aluksen määränpäänä olevan paikan perusteella, syrjivän niiden lisäksi myös matkustajia. Kyseinen syrjintä on niiden mukaan kiellettyä Kreikan kansainvälisten sitoumusten perusteella. Se on ristiriidassa erityisesti EY:n perustamissopimuksen 59 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 49 artikla), EY:n perustamissopimuksen 62 artiklan (joka on poistettu Amsterdamin sopimuksella) ja EY:n perustamissopimuksen 84 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 80 artikla) sekä asetuksen N:o 4055/86 kanssa.

12 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin katsoo, että Dodekanesian satamakassan 1.8.1996 tekemässä päätöksessä vahvistettu satamamaksujen määrä laskettiin lainmukaisesti lain nro 2399/1996 6 §:n 2 momentin B kohdan a alakohdan mukaisesti, sillä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevassa asiassa on sovellettava kyseisen lain 6 §:n 2 momentin C kohdan a alakohtaa, koska kyseessä olivat yksipäiväiset risteilyt.

13 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin toteaa, että ilmatyynyaluksilla Fl. Marianna, Fl. Zeus ja Iviskos kuljetettavista matkustajista on oikeutetusti kannettu lain nro 2399/1996 6 §:n 2 momentin B kohdan a alakohdan mukaista maksua.

14 Kansallinen tuomioistuin toteaa lisäksi, että sen käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevia satamamaksuja kannetaan satamien käyttöä varten sekä sata-

matilojen uudistamiseksi ja parantamiseksi. Satamamaksut kannetaan vastikkeena erityisestä palvelusta, joka tarjotaan satamiin poikkeaville laivoille ja niiden matkustajille, kun ne käyttävät satamia, ja maksut tilitetään sataman hallinnosta ja käytöstä vastaavalle julkiselle elimelle.

15 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin huomauttaa, että asetus N:o 4055/86 koskee palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamista jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen 1.1.1987 lähtien.

16 Dioikitiko Protodikeio Rodou katsoi, että tämän asetuksen soveltaminen sen käsiteltävänä olevaan asiaan on ongelmallista, ja esitti yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksen N:o 4055/86 1 artiklaa tulkittava siten, että sen vastaista on se, että jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä asetetaan rajoituksia jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisten merikuljetuspalvelujen tarjonnalle yleensä, vaikka nämä rajoitukset koskevat erotuksetta kaikkia aluksia, käyttävätpä niitä kotimaiset palvelujen tarjoajat tai muista jäsenvaltioista peräisin olevat palvelujen tarjoajat, ja kaikkia matkustajia heidän kansalaisuudestaan riippumatta, vai onko kyseistä artiklaa tulkittava siten, että sen vastaista on se, että jäsenvaltion kansallisessa oikeudessa asetetaan rajoituksia, jotka koskevat ainoastaan palvelujen tarjontaa jonkin toisen jäsenvaltion ja kolmannen maan välillä, ja merikuljetuksia kolmansiin maihin toteuttavia kansallisia liikenteenharjoittajia kohdellaan suotuisammin kuin muista jäsenvaltioista peräisin olevia liikenteenharjoittajia?

2) Voiko jäsenvaltio kantaa matkustajilta, jotka matkustavat sellaisilla aluksilla, jotka poikkeavat (Euroopan yhteisön ulkopuolisen) kolmannen maan satamaan tai joiden lopullisena määränpäänä on tällainen satama, erisuuruisen (korkeamman) satamamaksun kuin niiltä matkustajilta, jotka matkustavat sellaisilla aluksilla, joiden määränpäänä oleva satama sijaitsee samassa maassa tai Euroopan unionin jäsenvaltiossa, vaikka nämä maksut kannetaan kummassakin edellä mainitussa tilanteessa kaikilta matkustajilta riippumatta heidän kansalaisuudestaan tai siitä, minkä valtion lipun alla alus purjehtii, vai onko tällaisella säännöksellä katsottava rajoitettavan kolmansiin maihin suuntautuvaa matkustajien kuljettamista koskevaa vapautta, koska korkeampi maksu mahdollisesti vaikuttaa matkareittien valintaan, jolloin kyseinen säännös olisi ristiriidassa asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan kanssa?

3) Jos vastaus on kieltävä, voivatko satamamaksut, jotka kannetaan matkustajilta, joiden määränpäänä on jokin kolmannen maan satama, olla eri kolmansien maiden osalta erisuuruisia kyseessä olevien satamien välimatkan tai maantieteellisen sijainnin perusteella, vai onko myös tällainen kansallinen säännös ristiriidassa edellä mainitun asetuksen kanssa, koska kyseinen kansallinen säännös merkitsee sellaisiin merikuljetuksiin kohdistuvaa syrjintää, jotka suuntautuvat tiettyyn kolmanteen maahan (tai tiettyihin kolmansiin maihin), ja koska se näin ollen rajoittaa tähän kolmanteen maahan (tai näihin kolmansiin maihin) suuntautuvia merikuljetuksia?"

Ensimmäinen kysymys

17 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii ensimmäisellä kysymyksellään selvittämään, onko asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan vastaista se, että jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä asetetaan rajoituksia jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisten merikuljetuspalvelujen tarjonnalle, vai kielletäänkö

siinä ainoastaan rajoitukset, jotka merkitsevät merikuljetuksia kolmansiin maihin toteuttavien kansallisten liikenteenharjoittajien ja muista jäsenvaltioista peräisin olevien liikenteenharjoittajien välistä syrjintää.

18 Dodekanesian satamakassa toteaa, että kansallisessa tuomioistuimessa kyseessä olevia satamamaksuja ei kanneta merikuljetuksia harjoittavilta yhtiöiltä vaan niiden kuljettamilta matkustajilta ja että näin ollen ne eivät kuulu asetuksen N:o 4055/86 soveltamisalaan. Se katsoo, että näillä maksuilla pyritään kattamaan satamatilojen rakentamis- ja ylläpitokulut sekä satamapalvelujen tarjonta yleensä. Näin ollen ne ovat EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan (josta on tullut EY 77 artikla) kanssa sopusoinnussa olevia maksuja, joiden pätevyyttä ei voida kyseenalaistaa asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan kaltaisella yhteisön johdannaisen oikeuden säännöksellä.

19 Kuten komissio toteaa, satamamaksujen korottaminen vaikuttaa kuitenkin välittömästi ja mekaanisesti matkan hintaan siten, että matkustajilta kannettavien maksujen erot vaikuttavat automaattisesti matkan kustannuksiin. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että erisuuruisten maksujen kantamista sen mukaan, onko matka jäsenvaltion sisäinen vai suuntautuuko se muihin jäsenvaltioihin, on pidettävä asetuksen N:o 4055/86 nojalla kiellettynä palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen rajoituksena (ks. asia C-381/93, komissio v. Ranska, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-5145, Kok. Ep. XVI, s. I-225, 21 kohta ja lentokenttäverojen osalta asia C-70/99, komissio v. Portugali, tuomio 26.6.2001, Kok. 2001, s. I-4845).

20 Asetuksen N:o 4055/86, jonka perusteella jäsenvaltioiden välisen meriliikenteen alalla on sovellettava kaikkia palvelujen tarjoamisen vapautta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä (ks. em. asia komissio v. Ranska, tuomion 13 kohta), vastaista on soveltaa sellaisia kansallisia säännöksiä, jonka seurauksena palvelujen tarjoaminen jäsenvaltioiden välillä on vaikeampaa kuin palve-

lujen tarjoaminen pelkästään tietyn jäsenvaltion sisällä, jollei näitä säännöksiä voida perustella yleistä etua koskevalla pakottavalla syyllä, jolloin edellytyksenä on myös, että niissä säädetyt toimenpiteet ovat välttämättömiä ja suhteellisuusperiaatteen mukaisia (ks. em. asia komissio v. Portugali, tuomion 28 kohta).

21 Koska asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan 1 kohdassa yhteisön sisäisiä yhteyksiä koskeva palvelujen tarjoamisen vapauden periaate on laajennettu koskemaan jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä yhteyksiä, viimeksi mainittuihin yhteyksiin on sovellettava ensiksi mainittujen yhteyksien osalta annettuja säännöksiä.

22 Tämän vuoksi Rodoksen sataman ja turkkilaisen sataman välisiä merikuljetuksia koskeviin palveluihin ei voida ilman objektiivista perustelua (ks. em. asia komissio v. Ranska, tuomion 16 kohta) soveltaa tiukempia edellytyksiä kuin vastaaviin kuljetuspalveluihin Rodoksen ja Kreikan tai muiden jäsenvaltioiden satamien välillä.

23 Dodekanesian satamakassan mainitsema perustamissopimuksen 81 artikla ei millään tavalla estä asetuksen N:o 4055/86 soveltamista. Tässä määräyksessä sallitaan se, että liikenteenharjoittaja veloittaa rajanylityksestä maksuja, joissa otetaan huomioon "rajanylityksestä tosiasiallisesti aiheutuvat kustannukset". Satamakassa ei ole kuitenkaan osoittanut, että tällaiset kustannukset vaihtelevat määränpään mukaan samassa suhteessa kuin kansallisessa tuomioistuimessa kyseessä olevat satamamaksut.

24 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan vastaista on se, että jäsenvaltiossa sovelletaan jäsenvaltion sisäisiin tai yhteisön sisäisiin yhteyksiin erisuuruisia satamamaksuja kuin jäsenvaltion ja kolmannen valtion välisiin yhteyksiin, jollei tämä ero ole objektiivisesti perusteltu.

Toinen kysymys

25 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, voiko jäsenvaltio asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan valossa kantaa matkustajilta, jotka matkustavat sellaisilla aluksilla, jotka poikkeavat kolmannen maan satamaan tai joiden lopullisena määränpäänä on tällainen satama, erisuuruisen satamamaksun kuin matkustajilta, jotka matkustavat sellaisilla aluksilla, joiden määränpäänä oleva satama sijaitsee samassa maassa tai toisessa jäsenvaltiossa, kun nämä maksut kannetaan riippumatta matkustajien kansalaisuudesta tai siitä, minkä valtion lipun alla alus purjehtii.

26 Kun otetaan huomioon tämän tuomion 19—24 kohdassa esitetyt huomautukset, tähän kysymykseen on vastattava, että se, että matkustajilta, jotka matkustavat sellaisilla aluksilla, jotka poikkeavat kolmannen maan satamaan tai joiden lopullisena määränpäänä on tällainen satama, kannetaan erisuuruinen satamamaksu kuin matkustajilta, jotka matkustavat sellaisilla aluksilla, joiden määränpäänä oleva satama sijaitsee samassa maassa tai toisessa jäsenvaltiossa, kun tämä ero ei riipu näiden matkustajaryhmien saamien satamapalvelujen kustannuksista, rajoittaa palvelujen tarjoamisen vapautta asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan vastaisesti.

Kolmas kysymys

27 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, voidaanko asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan valossa kolmansien maiden satamiin suuntautuvilla reiteillä kantaa satamamaksuja, joiden suuruus vaihtelee kyseessä olevien satamien välimatkan tai maantieteellisen sijainnin perusteella.

28 Pelkästään kyseessä olevien satamien välimatkaan tai maantieteelliseen sijaintiin liittyvällä arviointiperusteella ei voida perustella erisuuruisten satamamaksujen kantamista. Tällaisia eroja voidaan perustella ainoastaan liikenteenharjoittajien matkustajille tarjoamien palvelujen objektiivisilla eroilla (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Ranska, tuomion 16 kohta ja em. asia komissio v. Portugali, tuomion 36 kohta).

29 Näin ollen kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan vastaista on kantaa kolmansien maiden satamiin suuntautuvilla reiteillä satamamaksuja, joiden suuruus vaihtelee kyseessä olevien satamien välimatkan tai maantieteellisen sijainnin perusteella, jollei näiden maksujen eroja voida objektiivisesti perustella sellaisilla matkustajien vastaanottamien palvelujen eroilla, jotka johtuvat matkan määränpäästä tai lähtöpaikasta.

Oikeudenkäyntikulut

30 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasioiden asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Dioikitiko Protodikeio Rodoun 10.7.2000 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 1 artiklan vastaista on se, että jäsenvaltiossa sovelletaan jäsenvaltion sisäisiin tai yhteisön sisäisiin yhteyksiin erisuuruisia satamamaksuja kuin jäsenvaltion ja kolmannen valtion välisiin yhteyksiin, jollei tämä ero ole objektiivisesti perusteltu.

2) Se, että matkustajilta, jotka matkustavat sellaisilla aluksilla, jotka poikkeavat kolmannen maan satamaan tai joiden lopullisena määränpäänä on tällainen satama, kannetaan erisuuruinen satamamaksu kuin matkustajilta, jotka matkustavat sellaisilla aluksilla, joiden määränpäänä oleva satama sijaitsee samassa maassa tai toisessa jäsenvaltiossa, kun tämä ero ei riipu näiden matkustajaryhmien saamien satamapalvelujen kustannuksista, rajoittaa palvelujen tarjoamisen vapautta asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan vastaisesti.

3) **Asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan vastaista on kantaa kolmansien maiden satamiin suuntautuvilla reiteillä satamamaksuja, joiden suuruus vaihtelee kyseessä olevien satamien välimatkan tai maantieteellisen sijainnin perusteella, jollei näiden maksujen eroja voida objektiivisesti perustella sellaisilla matkustajien saamien palvelujen eroilla, jotka johtuvat matkan määränpäästä tai lähtöpaikasta.**

Puissochet Gulmann Macken

Colneric Cunha Rodrigues

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä marraskuuta 2002.

R. Grass J.-P. Puissochet

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja